

Európa

najkrajšie výlety

1. diel

TURISTICKÝ SPRIEVODCA
história • pamiatky • prechádzky • informácie

Európa

najkrajšie výlety

1.diel

Juraj Kucharík

TURISTICKÝ SPRIEVODCA

história • pamiatky • prechádzky • informácie

Európa

najkrajšie výlety

1. diel

Turistický sprievodca

1. vydanie, 2017

© Autor textu: Juraj Kucharík

Zodpovedný redaktor a editor: Daniel Kollár

Technický redaktor: Marianna Lázničková

© Fotografie: Juraj Kucharík (451), Katarína Fabianová (27), Libor Láznička (5), Erika Mészárosová (3), Ján Lacika (2) a Martin Petr (1)

Fotografia na obálke: Praha (Juraj Kucharík)

Jazyková úprava: Matúš Mészáros

Výrezy máp: Kamila Kráľová

© Dizajn a typografia: Marianna Lázničková

Tlač: Slovensk, s. r. o., Bratislava

Akémkoľvek, hoci aj čiastočné použitie diela je dovoľené len s písomným súhlasom vydavateľstva DAJAMA.

© RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA

Lubľanská 2, 831 02 Bratislava

tel.: +421 (2) 446 317 02, info@dajama.sk, www.dajama.sk

Vydalo vydavateľstvo DAJAMA v roku 2017 ako svoju 280. publikáciu.

ISBN 978-80-8136-070-1

Obsah

Slovo autora	5
Výlety po Európe	6
Tipy pred cestou alebo ako lacno cestovať po Európe.....	8
Naprieč Moravou	11
Stovežatá matka miest.....	27
Slunce, seno a južné Čechy	41
V jadre Uhorského kráľovstva	57
Nie len pre letiská	73
Na bicykli k susedom	89
Svetová metropola „za rohom“	101
Z Nemecka do Rakúska, z Rakúska do Nemecka	117
Do štyroch najväčších miest Bavarska	133
V Pádskej nížine	149
To najlepšie z Toskánska	165
Vo Večnom meste	179
Po stopách priemyselnej revolúcie	197
Na začiatok Európy	209
V rodisku demokracie	223

Milí čitatelia,

o cestovaní mnohí uvažujú ako o najlepšej investícii. Aj keď stojí isté prostriedky, robí nás bohatšími. Predsa len, nadobudnuté zážitky, poznatky a skúsenosti nám nikto nemôže zobrať.

Napriek tomu, že nás dennodenne zahlcujú rôzne správy o daniach v zahraničí, súčasná doba (ešte stále) cestovaniu praje. Do krajín môžeme slobodne vycestovať, do mnohých dokonca bez pasu. Letecké, autobusové či železničné spoločnosti sa predbiehajú v boji o zákazníka s najvýhodnejšími ponukami. Sami doma si cez internet môžeme pohodlne zabezpečiť a uhradiť cestovné lístky, ubytovanie, prenajať si auto v cieľovej destinácii či objednať vstupenky do múzeí a galérií, aby sme sa vyhli dlhým radom tvoriacim sa pred svetovými kultúrohistorickými pamiatkami. Návštevy európskych miest v rámci predĺženého víkendu sa stali veľmi populárne. Okrem poznávacích ciest mnohí tiež cestujú do zahraničia za prácou, za rodinnými príslušníkmi či za návštevou rôznych podujatí. Aj im je určená knižka, ktorú držíte v rukách.

Publikácia obsahuje pätnásť výletov po európskych mestách a oblastiach v rámci deviatich krajín. Cieľom sprievodcu je poskytnúť čitateľovi obraz o vybraných miestach a motivovať ho na ich návštevu. Sprievodca je prioritne určený na jednoduché či víkendové návštevy miest, nie na ich detailné poznávanie. Všetky výlety vychádzajú z mojej vlastnej skúsenosti, v rámci ktorej sa mi potvrdil fakt, že na ich absolvovanie nemusíme mať plnú peňaženku. Schválne som vybral miesta, kam sa (v súčasnosti) možno zo Slovenska výhodne dopraviť letecky, vlakom či autobusom (ba dokonca aj na bicykli, čo stojí „iba“ vlastnú námahu). Väčšina výletov má charakter okružných jásd, ktoré môžete spolu s rodinou či priateľmi jednoducho absolvovať tiež autom. Nemusíte sa striktne držať navrhnutých trás, môžete ich tiež kombinovať. Časť výletov je po európskych metropolách, kam sa výhodne dostanete verejnou dopravou. Cielene som vybral susedné krajiny Slovenska, resp. tranzitné krajiny, cez ktoré sa často cestuje na dovolenky, a tak sa v nich možno zastaviť na výlet. Nájdete tu aj krajiny, kam mnoho Slovákov cestuje za prácou (v minulosti aj ja).

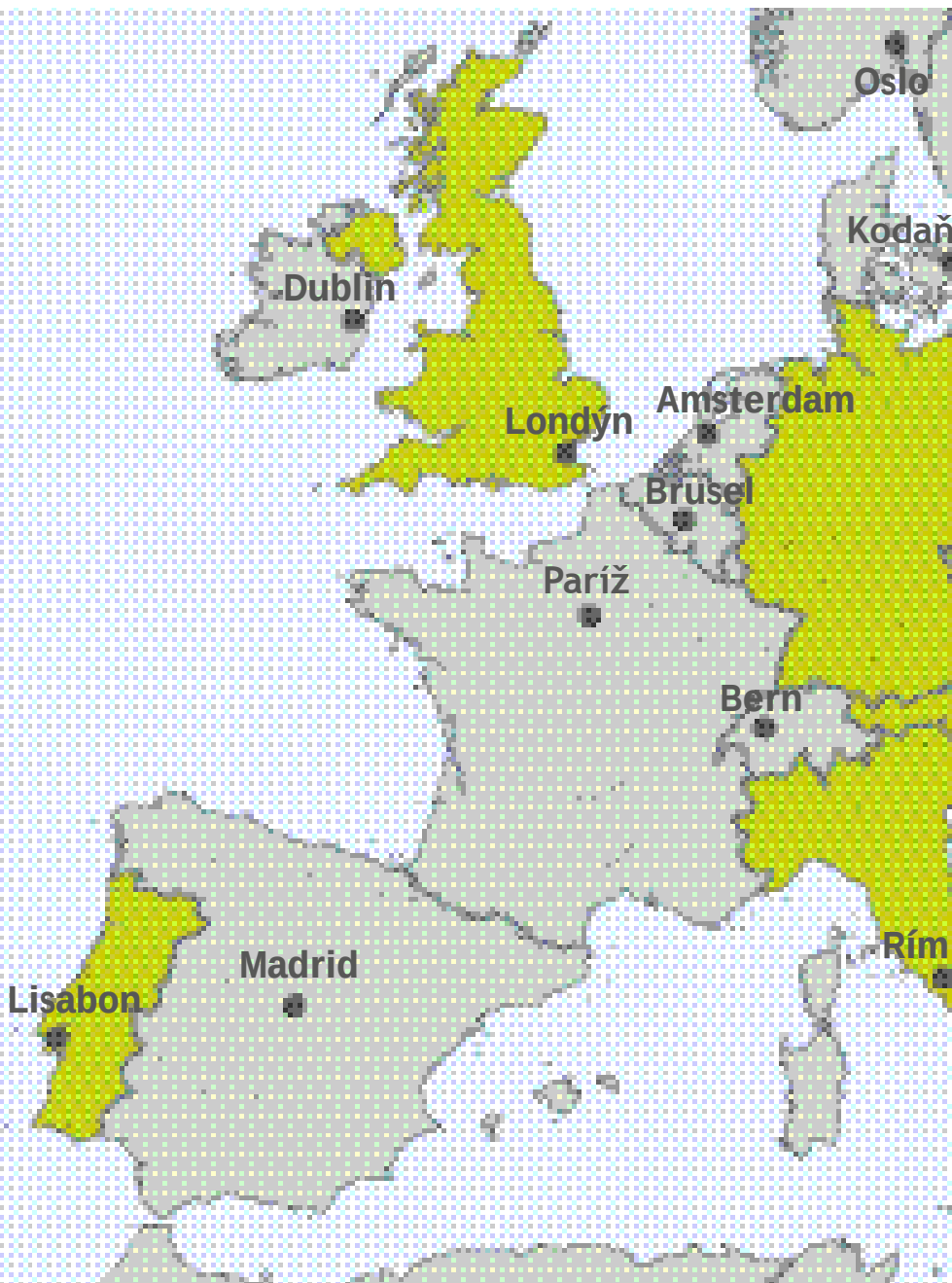
Dúfam, že vás knižka motivuje spoznávať okolité i vzdialenejšie krajiny a že vám poskytne dobré tipy na návštevu vybraných cieľov. Verím, že tým, ktorí z rôznych dôvodov cestovať nemôžu, sprievodca podá aspoň obraz o zaujímavých mestách a miestach v Európe.

Prajem vám príjemné čítanie a množstvo zážitkov a poznatkov z cestovania!

Juraj Kucharík

Výlety po Európe

V tomto turistickom sprievodcovi sa nachádza pätnásť výletov v rámci deviatich európskych krajín. Predstavených je takmer osemdesiat miest a lokalít. Z miest sú uvedené najvýznamnejšie pamiatky a lokality, ktorých návšteva je usporiadaná do formy prechádzok. Šesť vybraných miest (Praha, Budapešť, Viedeň, Rím, Lisabon a Atény) je spracovaných ako samostatný výlet ideálny na predĺžený víkend.

Česká republika
(s. 11 – 55)

Rozloha: 78 866 km²
Počet obyvateľov: 10 554 000
Hlavné mesto: Praha

Rakúsko
(s. 89 – 131)

Rozloha: 83 879 km²
Počet obyvateľov: 8 700 000
Hlavné mesto: Viedeň

Spojené kráľovstvo
(s. 197 – 207)

Rozloha: 242 495 km²
Počet obyvateľov: 65 110 000
Hlavné mesto: Londýn

Maďarsko
(s. 57 – 71)

Rozloha: 93 030 km²
Počet obyvateľov: 9 855 000
Hlavné mesto: Budapešť

Nemecko
(s. 117 – 147)

Rozloha: 357 376 km²
Počet obyvateľov: 82 175 000
Hlavné mesto: Berlín

Portugalsko
(s. 209 – 221)

Rozloha: 92 090 km²
Počet obyvateľov: 10 375 000
Hlavné mesto: Lisabon

Poľsko
(s. 73 – 87)

Rozloha: 312 679 km²
Počet obyvateľov: 38 455 000
Hlavné mesto: Varšava

Taliansko
(s. 149 – 195)

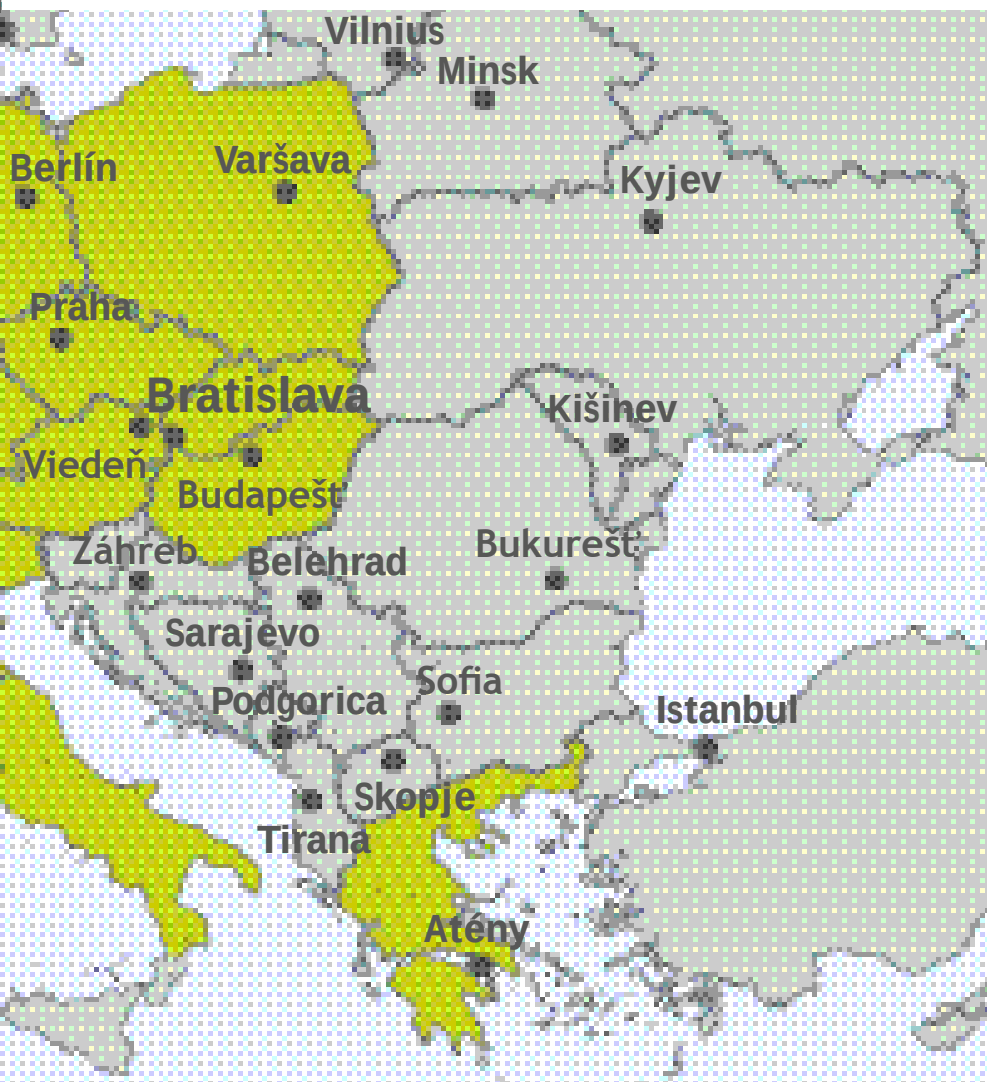

Rozloha: 301 340 km²
Počet obyvateľov: 60 593 000
Hlavné mesto: Rím

Grécko
(s. 223 – 233)

Rozloha: 131 957 km²
Počet obyvateľov: 10 955 000
Hlavné mesto: Atény

Tipy pred cestou alebo ako lacno cestovať po Európe

Kedy cestovať

Cestovať môžeme kedykoľvek počas celého roka. Raz lákajú teplé dni počas leta pri vode, inokedy atmosféra vianočných trhov s domácimi pochutinami v európskych mestách. Ideálne na cestovanie v mestách sú však najmä jarné a jesenné mesiace.

V tomto období zvyčajne možno kúpiť najvýhodnejšie letenky či ubytovanie. Výhodou je tiež menej turistov, takže sa vyhneme dlhým radom pred kultúrohistorickými pamiatkami.

Cestujte lietadlom „do trojuholníka“

To, že cestujeme lietadlom z bodu A do bodu B, nemusí znamenať, že sa musíme aj z bodu B vrátiť do bodu A. Leťme jednosmernými letenkami a pridajme si do cesty aj bod C či D. Z Bratislavy môžeme letecky cestovať napríklad do Atén, z Atén ďalej napríklad do Ríma a z Ríma sa vrátiť do Bratislavy. Podobných kombinácií na základe aktuálnych ponúk si môžeme vytvoriť niekoľko. Vďaka lacným letenkám nás takýto výlet môže vyjsť veľmi výhodne. Do vzdialenejších destinácií, ako napríklad do Lisabonu, môžeme letieť cez

prestupné letisko napríklad v Taliansku. Takáto možnosť môže vyjsť lacnejšie, pričom sa ponúka návšteva ďalšieho mesta, pokiaľ budeme mať dostatok času pri presune z letiska na letisko.

Lietadlom

Najväčšou nízkonákladovou leteckou spoločnosťou v Európe je Ryanair, ktorá poskytuje pravidelné a sezónne letecké spojenia z Bratislavy do viacerých európskych miest. V poslednom období sa často uvádzajú informácie o vzniku ďalších nových liniek. Spoločnosť premáva tiež na letiská v blízkosti Slovenska, napríklad v Brne, Prahe, Budapešti, Katoviciach, Krakove a iné. Lacné letenky z Bratislavy, Popradu i Košíc ponúka aj maďarská spoločnosť Wizz Air. Jej lietadlá tiež premávajú z okolitých letísk, avšak najpestrejšia ponuka letov je, prirodzene, najmä z letiska v Budapešti. Z Viedne, Prahy, Budapešti či Krakova premáva tiež nízkonákladová spoločnosť easyJet. Výhodné lety často ponúkajú aj národné letecké spoločnosti. Informácie o nich, ako aj o ďalších nízkonákladových spoločnostiach operujúcich v Európe nájdeme ľahko na internete. Spoločnosti často

ponúkajú lacné letenky pri príležitosti vybraných sviatkov (mimo tých tradičných sú to najmä valentínske zľavy, tzv. novembrový Black Friday či výnimočné udalosti – výročia spoločnosti a pod.). Aktuálne ponuky môžeme ľahko sledovať na internete. Vhodné je kúpiť si letenku aspoň päť až osem týždňov pred odletom. V cene uvádzaných leteniek je obvykle prirúčaná batožina, ktorú si cestujúci berie so sebou priamo na palubu lietadla, preto podlieha prísnej kontrole, napríklad čo sa týka tekutín, pást a gélov (max. 100 ml balenia, spolu 1 liter) či ostrých predmetov. Povolené rozmery príručnej batožiny má každá spoločnosť určené inak. Ide však o dostatočne veľkú batožinu na to, aby sme sa zbalili na aspoň tri či štyri dni. Ďalšia iná batožina sa na základe veľkosti a hmotnosti platí navyše.

Vlakom

Cestovať vlakom sa oplatí predovšetkým v krajinách strednej a východnej Európy. Ceny vlakových lístkov v krajinách, ako sú napríklad Rakúsko, Nemecko či Švajčiarsko, sú výrazne vyššie ako na Slovensku. Tunajšie vlaky sú však pohodlné, rýchle a jazdia v častých intervaloch. Výnimka však potvrdzuje pravidlo. Sem patria rôzne formy zliav, ktoré ponúkajú železničné spoločnosti v jednotlivých krajinách. V mnohých krajinách dlhodobo fungujú nielen národní dopravcovia, ale aj rôzne súkromné spoločnosti, ktoré sa tak výhodnými ponukami predbiehajú v boji o zákazníka. Veľmi výhodný je napríklad vlak v Nemecku, resp.

v nemeckých spolkových krajinách, akou je aj Bavorsko, na tzv. Länder-ticket. (pozri s. 133). Lístok na vlak môže v zahraničí vyjsť lacnejšie tiež pri kúpe vopred, podobne ako pri letenkách. Pri plánovaní cesty odporúčame preštudovať si aj zvýhodnené otvorené spätičné lístky do susedných krajín, ktoré ponúka Železničná spoločnosť Slovensko. Pokiaľ chceme krajiny poznávať detailne vlakom, výhodný je sieťový lístok Interail, ktorý platí vo vybraných krajinách na určitý počet dní. Rôzne zľavy na vlaky môžu využiť aj študenti.

Autobusom

Autobus je pre mnohých sice menej pohodlnou formou cestovania, avšak môže byť veľmi výhodný. Zo Slovenska sa autobusom môžeme dostať do mnohých európskych miest. Linky zabezpečujú spoločnosti ako Slovak Lines (Eurolines), Student Agency (Regio Jet) a iné. Opäť zvyčajne platí, že lístky zakúpené vopred sú lacnejšie. Výhodné je cestovanie autobusom po Poľsku, kde existuje viacero spoločností. Z Bratislavy sa cez Katovice dostaneme do Varšavy spoločnosťou PolskiBus. Z uvedených miest môžeme ďalej cestovať po celom Poľsku, pričom ceny lístkov začínajú už od niekoľkých zlotých. Do Krakova

z Bratislavy premáva spoločnosť Lux Express. Tam, kde sú drahšie vlaky, autobusy predstavujú vhodnú alternatívu. Uvedená skutočnosť platí jednoznačne najmä v Spojenom kráľovstve. V Nemecku pôsobia napríklad spoločnosti MeinFernbus či Flixbus s výhodnými lístkami do mnohých európskych miest.

Ubytovanie

Ubytovanie si ľahko rezervujeme prostredníctvom internetu, kde je široký výber od luxusných hotelov až po lacné hostely s ponukou postelí v zdieľaných izbách. Ak cestujeme viacerí, oplatí sa prenájom menšieho bytu, ktoré sú často situované v centrách miest. To závisí od nájdenej ponuky. V letných mesiacoch ponúkajú výhodné ubytovanie mnohé študentské internáty. Zaujímavú alternatívu ubytovania ponúka Couchsurfing, ktorý funguje na princípe vzájomnej dohody užívateľov tejto služby. Pokiaľ nám neprekáža menej pohodlné „ubytovanie“, za nocľah môžeme ušetriť aj tak, že dlhšie vlakové či autobusové presuny absolvujeme nočnými linkami. Cestovať však môžeme tiež „menej štandardne“ a ušetriť tak na cene za ubytovanie. Pokiaľ máme z nejakého mesta odlet skoro ráno, presuňme sa na letisko v nočných hodinách a čas do odletu môžeme stráviť v čakárni. Závisí to však od letiska a miery „dobrodružstva“, ktoré chceme pri cestovaní zažiť.

Vstupné do múzeí a galérií

Nenavštíviť múzeá a galérie v európskych mestách by bola určite veľká škoda. A nie len tie svetovo známe, ale aj menšie múzeá, ktoré nám dotvárajú obraz o historickom a kultúrnom vývoji danej oblasti. Pokiaľ chceme navštíviť viac múzeí a galérií v danom meste, odporúčame zistiť si v miestnom informačnom centre, či mesto neponúka nejakú formu mestskej karty (CityCard), po ktorej zakúpení môžeme využívať viacero zliav. Zvyčajne s takouto kartou možno využívať tiež linky mestskej dopravy. Niektoré múzeá a galérie majú tiež bezplatné vstupy na stále expozície (najmä v Spojenom kráľovstve), prípadne ponúkajú bezplatné alebo zvýhodnené lístky v pravidelné dni, ako napríklad každú nedeľu, každú prvú nedeľu v mesiaci a pod. Informácie si ľahko nájdeme na internetovej stránke vybranej inštitúcie. Výhodu majú tiež vysokoškolskí študenti, ktorí môžu často využiť bezplatný či zvýhodnený vstup do múzea či galérie. Niekedy to závisí od študijného odboru a odborného zamerania inštitúcie. Napríklad študenti archeológie sa často na potvrdenie o štúdiu na danej škole môžu dostať bezplatne do archeologických múzeí, študenti histórie do historických a pod. Nie je to pravidlom, avšak za vyskúšanie to stojí.

Naprieč Moravou

K Morave majú Slováci najbližšie nielen geograficky, ale aj kultúrne. Je jednou z troch historických zemí Česka a v období Rakúsko-Uhorska tvorila významnú hospodársku časť ríše. Dodnes ju obyvatelia Českej republiky vnímajú ako samostatný kultúrno-geografický celok. Morava láka turistov nielen historickými mestami, bohatou ľudovou kultúrou a vinohradníckou tradíciou, ale aj prírodnými zaujímavosťami či archeologickými nálezmi.

Lednice – Valtice – Mikulov – Znojmo – Brno – Moravský kras – Olomouc – Kroměříž – Zlín – Uherské Hradiště

Trasa: 435 km

Lednice – Valtice: 8 km

Valtice – Mikulov: 12 km

Mikulov – Znojmo: 50 km

Znojmo – Brno: 70 km

Brno – Moravský kras: 35 km

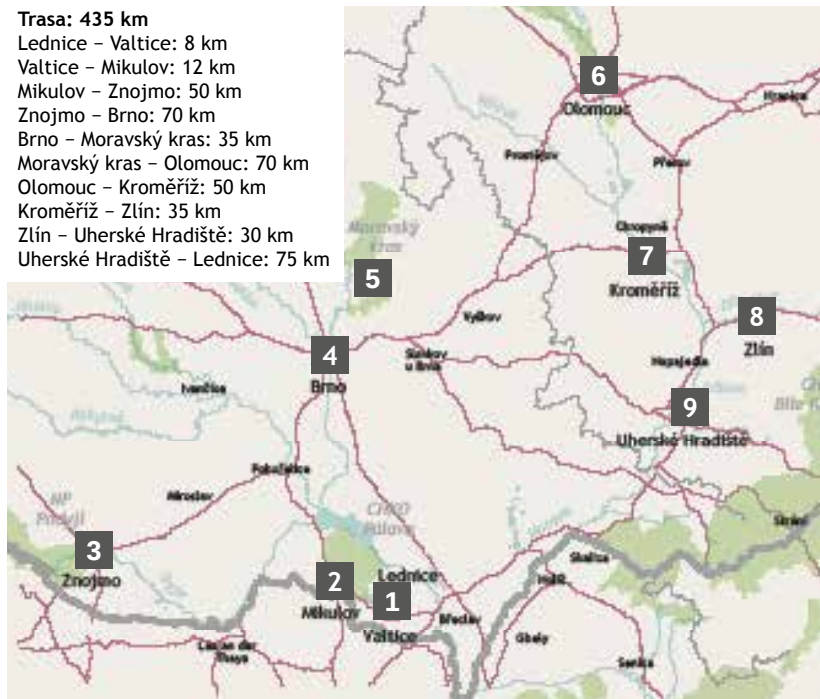
Moravský kras – Olomouc: 70 km

Olomouc – Kroměříž: 50 km

Kroměříž – Zlín: 35 km

Zlín – Uherské Hradiště: 30 km

Uherské Hradiště – Lednice: 75 km

Dostupnosť a doprava

Trasa výletu začína v Ledniciach, ktoré sú vzdialené asi 90 km od Bratislavy či necelých 100 km od Nového Mesta nad Váhom. Z miest a obcí na Záhorí je to na Moravu doslova na skok a približne hodinu cesty autom napr. do oblasti Slovácka (Zlín, Uherské Hradiště) majú výletníci z Považia. Celú navrhovanú trasu je vhodné prejsť autom, avšak mestá majú aj veľmi dobré vlakové a autobusové spojenia. Predovšetkým juh Moravy je ideálny najmä na cykloturistiku. Najväčším mestom na trase je Brno, ktoré má veľmi dobré spojenie s Bratislavou. Medzi Brnom a viacerými slovenskými mestami existuje tiež forma share-ride (zdieľaná jazda), keďže Brno je cieľom mnohých slovenských študentov, ale aj ľudí dochádzajúcich za prácou. V Brne sa nachádza aj letisko, na ktoré premávajú nízkonákladové letecké spoločnosti s niekoľkými destináciami. Za výhodnú cenu sa možno dostať bežne predovšetkým do Londýna.

Mena: česká koruna (CZK)

Zámok Lednice

1 Lednicko-valtický areál (UNESCO)

Lednice, Valtice 🚂

Tento pozoruhodný krajinný celok neďaleko hraničného mesta Břeclav patrí k najväčším tzv. komponovaným krajinám v Európe. Od roku 1996 je na Zozname UNESCO. Oblasť, sformovanú v priebehu 18. a 19. storočia do podoby prírodného parku, tvorí viacero kultúrnych a prírodných pamiatok. O túto úpravu sa postarali členovia šľachtického rodu Lichtensteinovcov. K najznámejším pamiatkam patria zámky v obciach Lednice a Valtice.

Zámok Valtice

Schodisko v minarete

Zámok Lednice získal dnešnú podobu rozsiahlou prestavbou pôvodného renesančného zámku. Úpravu v 19. storočí poňali stavitelia v historizujúcom novogotickom slohu a dotkla sa predovšetkým výzdoby fasád a interiéru zámku – pribudli kazetové stropy, nábytok či mramorové krby. Súčasťou zámku je aj Kostol sv. Jakuba staršieho či palmový skleník. Oblúbeným cieľom návštevníkov parku, ktorý sa rozprestiera za zámkom, je **minaret**. Viac ako 60 m vysoká rozhľadňa ponúka krásny výhľad na okolie.

Asi 6 km dlhá **Bezručova aleja** spája Lednice

Kostol Nanebovzatia Panny Márie vo Valticiach

s vinohradníckym mestečkom **Valtice**. Nachádza sa tu rano-barokový Kostol Nanebovzatia Panny Márie a južne od námestia je situovaný zámok. Pôvodne gotický hrad prestavali v renesančnom a neskôr v barokovom slohu. Za zámkom sa nachádza park ideálny na prechádzky a oddych. K ďalším pozoruhodným

kultúrnohistorickým a stavebným pamiatkam areálu patria súsošie Tri Grácie, novogotická Kaplnka sv. Huberta, Janův hrad – umelá zrúcanina z 19. storočia, empírový lovecký zámok Pohansko, Apolónov chrám, Dianin chrám, klasicistická Kolonáda na Rajstně s vyhladkovou terasou či Maurská vodáreň.

Pohľad z minaretu na zámok Lednice

2 Mikulov

počet obyvateľov: 7 400, 🚗🚆

Prvýkrát sa toto vinohradnícke mestečko spomína v roku 1173. Po požiaroch v 16. storočí ho nanovo renesančne prestavali, pričom tu pôsobilo niekoľko významných umelcov. Malebné centrum Mikulova vyhlásili za mestskú pamiatkovú rezerváciu a dnes sa teší veľkej obľube medzi turistami.

Na skalnom útese sa vypína **Zámok Mikulov**, ktorý tvorí dominantu mesta. V roku 1249 venoval Přemysl Otakar II. pôvodný hrad rodu Lichtensteinovcov, ktorých koncom 16. storočia vystriedali Dietrichsteinovci. Dnešnú podobu získal po požiari v roku 1719. V roku 1945 zámok vyhorel, avšak neskôr prešiel rekonštrukciou a dnes sa tu nachádza múzeum. V tesnom susedstve zámockého vrchu sa nachádzala **židovská štvrť**, ktorej jadro tvorili domy na dnešných uliciach Husova, Brněnská a Alfonse Muchy. Na ulici Husova 7 sa nachádza **synagóga** v jadre zo 16. storočia, neskôr prestavaná. Na Brněnskej ulici archeologický výskum objavil rituálny kúpeľ – **mikve**. Na západnom svahu Kozího hrádka sa rozkladá **židovský cintorín**, pričom

Dietrichsteinská hrobka

najstaršie čitateľné náhrobky pochádzajú zo 17. storočia.

Centrálne námestie, nazývané jednoducho *Náměstí*, zdobí viacero meštianskych domov. K najkrajším patrí **dom U Rytířů** so sgrafitovou výzdobou

s biblickými a antickými výjavmi. V dolnej časti námestia vidíme **Dietrichsteinskú hrobku**, ktorá vznikla úpravou pôvodnej loretánskej kaplnky s Kostolom sv. Anny. Vyššie od Kostolného námestia stojí **Kostol sv. Václava**.

Zámok v Mikulove

Svatý kopeček

Postavili ho na mieste predpokladaného románskeho kostola z 12. storočia. Jeho

Vínna pivnica

dnešná podoba je výsledkom prestavieb predovšetkým zo 16. a 17. storočia. Barokový **Kostol sv. Jána Krstiteľa**, ktorý patrí k areálu piaristického gymnázia, sa môže pochváliť výmalbou významného viedenského majstra Franza Antona Maulbertscha.

Oproti centru mesta sa vypína návršie **Svatý kopeček**. Pre bohatý výskyt vzácnych druhov rastlín a živočíchov územie vyhlásili za prírodnú rezerváciu. Na vrchole sa nachádza Kaplnka sv. Šebastiána so zvonnicou. Vedie k nim

krížová cesta. Vrchol nám ponúkne veľmi pekný výhľad na mesto a okolie.

Vinohradnícka tradícia

CHKO Pálava a lovci mamutov

Chránená krajinná oblasť Pálava sa rozprestiera od vodnej nádrže Nové Mlýny na severe až po česko-rakúske hranice na juhu. Vyhlásili ju v roku 1976 a o desať rokov neskôr ju organizácia UNESCO uznala ako súčasť medzinárodnej siete biosférických rezervácií. Jedinečnej krajine dominujú Pavlovské vrchy, ktorých najvyšším vrchom je Děvín s nadmorskou výškou 551 m. CHKO Pálava ochraňuje biotopy druhovo bohatých stepí a lesostepí vyvinutých na vápencových kopcoch a sídlom jej správy je Mikulov. Oblasť Pavlovských vrchov je tiež významným dokladom pravekého osídlenia tohto územia. Z mnohých archeologických nálezov patrí k najznámejším Věstonická venuša, nájdená pri obci Dolní Věstonice v roku 1925. Soška z čias paleolitu je datovaná do obdobia 29 000 až 25 000 rokov pred Kr. Venuša má zvyčajne ženské pohlavné znaky, je vysoká 11,5 cm a v bokoch dosahuje šírku 4,3 cm. V porovnaní s inými podobnými plastikami nie je Věstonická venuša vytvorená z kameňa či kosti, ale z vypálenej hliny s prímiesou vápna. Ide tak o najstaršiu známu keramiku na svete. Veľmi vzácna soška je uložená v Moravskom zemskom múzeu v Brne.

